

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 2 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se bližje govori pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národní Tiskarna“ telefon št. 85.

Agitacijski migljaji.

II.

Agitatorjevo delo ni lahko in je zelo obsežno. Moti se namreč, kdor misli, da agitator nima druge naloge, kakor da nagovarja ljudi, naj volijo poslanca njegove stranke, dasi je pridobivanje volilcev za kandidata stranke prva in najpomembnejša stvar.

Agitatorjeva naloga se da razdeliti na troje delov. Skrbeti mora: 1. za organizovanje somišljenikov, 2. na to, da se volilce pridobijo in 3. da pridejo na volišče in volijo kandidata stranke.

Glede organizovanja je osrednji volilni odbor že ukrenil, kaj je treba, odločil se je za to, da se ustvari organizacija po sodnih okrajih. Pozval je naše zaupnike, naj ustanove na sedežu vsacega sodišča okrajne volilne odbore, ki prevzemo vodstvo volitev za ves dotični sodni okraj.

Ti okrajni volilni odbori naj bodo središče in izhodišče vse agitacije v dotičnem sodnem okraju. Ker je agitacijsko delo jako obsežno, je centralni volilni odbor nasvetoval tem okrajnim odborom, naj po vseh občinah, koder je potrebno, ustanove podobore, bodisi samo za dotično občino, bodisi za več sosednjih občin skupaj. Ti podobori naj bodo v nepretrgani zvezi z okrajnim volilnim odborom in naj delujejo sporazumno z njim, tako da bo volilna akcija jednotna, in da bo organizacija krepka.

Pozivu osrednjega volilnega odbora so se somišljeniki v raznih krajih takoj odzvali in ustanovili okrajne volilne odbore. Koder se to še ni zgodilo, naj se s tem nikar ne odlašajo. Čas je drag in škoda vsacega dne, ki se izgubi. Tudi podobori naj se osnujejo, če mogoče za vsako občino, ki ima nad 500 prebivalcev, ker se bodo vršile volitve po občinah. Volilci ne bodo več hodili v druge kraje volit, kakor doslej, nego bodo volili v občini sami, če ima ta 500 prebivalcev.

Volilni odbori imajo pred vsem dolžnost poskrbeti, da se natančno pregledajo imeniki volilcev. To je velike važnosti posebno v tistih občinah, kjer imajo klerikalne župane, kajti lahko

se zgodi, da vpišejo celo vrsto tacihih volilcev, ki po zakonu nimajo volilne pravice, izpuste pa tacihi, ki imajo volilno pravico. Ker se klerikalci prihodnjih volitev prav zelo boje in to po vsi pravici, bodo tamkaj, kjer imajo poslušne župane, vtihotapljali v imenike volilcev take ljudi, ki sicer nimajo volilne pravice, o katerih pa vedo, da pridejo zanesljivo na volišče, in da bodo glasovali z njimi, izpuščali pa bodo take volilce, o katerih vedo, da so naši pristaši.

Naj se torej vsak volilec sam prepriča, če je vpisan v imenik volilcev, in naj pregleda, če je kdo vpisan, ki nima volilne pravice.

Župan je dolžan razglasiti, kdaj so imeniki volilcev razgrnjeni na vpogled. Reklamacija, s katerimi se zahteva vpis kakega volilca v imenik ali izbris tacega, ki nima volilne pravice, iz imenika, se mora županstvu podati tekom osmih dni od dneva, ko je bilo razglašeno, da se imeniki razgrnjeni na vpogled.

Pregledati je treba dva imenika, namreč imenik za splošno kurijo in imenik za kmetijske občine. V tacihih mestnih in trških občinah, h katerim spadajo tudi vasi, ki pa ne volijo z mesti in trgi nego s kmetijskimi občinami, so napravljene trije imeniki volilcev: za splošno kurijo, za mestno kurijo in za kmetijske občine, in je tamkaj potrebno pregledati vse tri imenike.

Pozivljamo somišljenike, naj natančno v vsaki občini pregledajo imenike, in naj zoper vsako nepravilnost vložijo takoj reklamacije.

Sčuvanje vojaštva v cerkvi.

V šentpeterski cerkvi je bila včeraj božja služba za vojaštvo slovenske narodnosti. Prišli so pod vodstvom svojih oficerjev vojniki pešpolka št. 17., domobranci z rekruti in nadomestnimi rezervisti, topničarji, sanitetni vojniki in orožniki. Mislilo se je, da bodo čuli besedo božjo, a čuli so pravo pravcato sčuvanje zoper vojaški stan sploh in zoper nj-

hove predpostavljence. Ta propoved, ki jo je imel fanatični kaplan Plečnik ni bila propoved za vojaštvo, kar je imela biti, nego prej poskus spuntati vojaštvo.

Ne moremo podati dobesednega teksta te famozne propovedi, ki je v vojaških krogih vzbudila splošno indignacijo. Ali vsebino te propovedi zamoremo podati in že iz te se spozna, kako škvalno je Plečnik govoril.

Po nekaterih uvodnih frazah, da je pri vojakih služiti čast, je Plečnik rekel, da je on kot duhovnik prepričan, da vojniki niso radi stopili v svoj stan, češ: „Vi boste lačni, in nihče Vas ne bo vprašal, če ste lačni; Vi boste žejni, in nihče Vas ne bo vprašal, če ste žejni; Vas bo zeblo in nihče Vas ne bo vprašal, če Vas zebe. Dostikrat Vas bodo bolele noge in Vas bo telo bolelo, a nihče ne bo vprašal za to. Znan mi je slučaj, da je neki vojak od ekserciranja dobil otekle noge, a moral je eksercirati dalje, dan na dan. Njegova bolečina je morala sama preiti. Vi imate doma očeta in mater, ki so za Vas skrbeli, a zdaj ste prišli v takšne razmere, da se ne bo nihče za Vas brigal.“

Tudi največji nasprotnik militarizma mora spoznati, da razmere pri vojaštvu niso take, kakor jih je patetično slikal Plečnik. Vojaki ne stradajo in se ne trpinčijo tako, kakor je Plečnik pripovedoval vojakom.

A ne samo, da je Plečnik tako tendenciozno in škvalno popisoval trpljenje vojakov, strašil je tudi vojaštvo s trpljenjem, ki jih čaka v vojni. Na dolgo in na široko je popisoval, kako so avstrijski vojniki, ki so bili s Francozi na Ruskem, septembra, oktobra in novembra zmrzovali, kako niso imeli nič jesti in da jih je na tisoče in tisoče zmrznilo, v tem ko jih je na Švedskem nekoč 7000 zmrznilo.

Plečnik je vojakom risal samo strahote vojnega stanja, kakor da je hotel v njih obuditi mržnjo zoper vojaški stan in zoper njih predpostavljence, a tolažil jih je s tem, da služijo le 8 tednov oziroma 2 ali 3 leta v tem, ko so v prejšnjih časih služili po 5, 8 in 12 let. Končal je pa Plečnik s tem, da je službovanje pri vo-

jaki predstavil kakor neko mučeništvo s katerim si zasluži človek — nebesa, češ: „Prosim Vas, dragi vojaki, prekrizajte se jutraj in zvečer, molite in potem boste lažje prenašali težave vojaškega stanja. Prosim Vas pred živim Bogom, nikar ne obupajte! Pomislite, ako boste potrpežljivo in z mislijo na Boga prenašali težave tega stanja, da si s tem pridobite zasluge ne le za ta svet, ampak tudi za oni svet, za blagor Vaše duše.“

Take pridige pač še ni bilo za vojaštvo. To je pridiga za kak shod, koder se grmi zoper militarizem, ne pa za rekrute, katerim naj se vsepi ljubezen do vojaštva, da bodo zadovoljni, in da bodo veselo prišli za orožje, kadar jih pokliče domovina. Prvič so prišli vojniki, kar jih je bilo letos poklicanih pod zastavo, v cerkev, in čuli tako propoved. Nihče ne taji, da se časih pri vojaštvu zgodijo nepravilnosti, in mi smo vsako brezobzirno grajali, ali da bi vojniki stradali, žejo trpeli, in da bi se jih vedno le trpinčilo, to more trditi pač samo demagog, ki hoče vojaštvo nahujskati zoper vojaški stan in zoper predpostavljence.

Vojaška oblast bo že vedela, kaj jej je storiti napram ljudem, ki na tak način vojaštvo begajo, konstatujemo samo, da je vojaštvo iz cerkve grde samo ne gleda in razlo svoje ogorčenje nad tako propovedjo.

Kaplan Plečnik bo seveda skušal tajiti, a povemo mu že danes, da imamo priče, ki so pripravljene prisego potrditi, da je tako govoril, kakor smo poročali in ga že danes pozivljamo, naj nam da pred sodiščem priliko, dokazati resničnost naših navedb.

V Ljubljani, 15. oktobra.

Jezikovni kurzi za sodnijske uradnike.

Z „dobro informirane strani“ se poroča dunajski „Information“: Da se ponudi uradnikom justične službe, ki slovenskega jezika še ne znajo, prilika naučiti se ga, se vrše v okrožju graškega deželnega višjega sodišča nekaj časa slem jezikovni kurzi za sodnijske uradnike. Taki kurzi so bili doslej v Gradcu, v Celovcu in v Mariboru, in njihov uspeh je bil jako zadovoljujoč. Razen imenovanih krajev pa je prav posebno pri-

LISTEK.

Slovensko gledališče.

„Jakob Ruda“.

Gospod Borštnik se nam je soboto zdel, kakor bi bil koncentriral vso svojo pozornost in umetnost na prizor, ko se Jakob Ruda na poti v smrt poslavlja od svoje hčere. Da, g. Borštnik naredil je iz tega prizora toliko, da smo ga potem v knjigi iskali, kje da prav za prav je! Tak mogočen utis napravi na nas pač prava igralska umetnost, ako je človek ni vsak dan vajen. Vendar treba tudi nam povdariti, da je ta prizor višek drame in edini prizor v igri, ki nas po pristnem, gorkem človeškem čutu gane v srce. — „Ruda“ je do danes najduhovitejši slovenski igrokaz, in da bi označili v njem psihopatologijo, karakterizacijo slog in stavbo, dikcijo in sceno, sploh dramatičnost, treba bi bilo napisati kar celo razpravo. Nakratko naj samo povzamemo, da odsevajo v „Rudi“ nekateri znani nam slogovi, ne da bi se gojilo to namenoma, in da tudi zaradi tega trpi karakterizacija; da se bli-

skajo sem in tam po igri žensalne duhovitosti alla Grabbe, in da se vleče po celem igrokazu tista severnonemška „trübe Stimmung“, ki je značilna za vse germanske pisce rodbinskih dram, od njih roditeljev Hebelna in Ibsna počenši pa do Gerharta Hauptmanna in doli do njih epigonov, v znaenju katerih stoji skoraj vsa novejša nemška dramatiška literatura. Nakratko pa se da „Jakob Ruda“ označiti s tem, „da ostane drama v knjigi“, še bolje bi rekli: „Versuch eines Buchdramas“. ... Bledi ljudje z velikim duhom ... onemogli, izsesani ... padajo uničeni v grob in protestirajo ... To je strašen protest, nesreča je samo, da se živa duša ne zmeni zanj ... Ljudem se zdi, da ta bitja nimajo na našem svetu nikakega opravka, ... interesantni pojavi ... nejasni in komaj opaženi ... Tako so se rodila ista dela, ki jih čita človek o polnoči z vzburkano krvjo in kričečim srcem ... duh, ki je podlegel brezobzirni materiji ... Zanje ni rubrike pri nas.“ (Vinjete.) Cankar tako ironizira sam sebe. — On je morda najboljši naš stilist, ali življenja premalo pozna. Tako sodimo mi na podlagi golih književnih razmotiranj. Ali pristaviti moramo kaj, da je

jako častno za pisca, da drama kljub svojim nedostatom priklope do malega ves večer nase pozornost gledalčeve, in da igra na ta način v tem oziru skoro izpolni svoj namen. Na vsak način opraviti imamo tu s talentom, ki na vse strani sili, da se pečemo z njim. Lani in letos nesli smo s seboj iz gledališča prepričanje: interesantno! — Igralo se je v soboto vseskozi vestno, točno. Pohvalno omeniti je v tem oziru v prvi vrsti režije, ki je v resnici inteligentno tolmačila različne prizore in situacije, ter opremila igro z marsikatero nuanco. G. Borštnik bil je, kakor smo rekli, v resnici velik in umetnik po božji volji v enajstem prizoru tretjega dejanja; jokal je pristne solze. Spočetka zdel se nam je nekam pretrden, preveč okostenel. Tak prototip vihrave lahkomisljenosti kakor Ruda ne sme tiste lahkote v nastopu zatajiti in makar v paraličnem štadiju. To nam pove tudi igra sama. Dobnik karakterizuje Rudo takole: „Ruda je človek, ki se ne briga za take stvari; ozmerjate ga lahko, in ne bo vas vrgel čez prag: premišljeval bo k večjemu o nagibih vašega zmerjanja“. V petem prizoru prvega dejanja, postavim, govori Ruda z delavci

več čas tako nalahko; nenadno in z izpremenjenim glasom izreče potem resno komaj dva stavka. In tako se to menjavanje prvotnega in nastopajočega duševnega stanja ponavlja stopnjevaje se skozi celo igro, dokler ni drugi resni Ruda gotov in kot tak ne gre v smrt. Temu pojmovanju približevala se je tudi, če se ne motimo, lanska Borštnikova igra, ki je naredila značaj na ta način tudi zanimivejši. Ali to so nazadnje pojmovanja, in gospod Borštnik je misleč umetnik. Njegova mika konec prvega dejanja bila je izvrstna. — Najboljši za Borštnikom je bil v soboto g. Verovšek. On je v lahno nadahnjem igranju pač mojster; vendar želeli bi si ga bili še nekoliko lahnejšega. Omeniti pa moramo tukaj, da je karakterizovanje igralcem v tej igri kaj težko, ker je karakterizacija pomankljiva.

Dražestna in ljubka Alma bila je g. Polakova, nad vse prijetno iznenadila nas je pa gđ. Ogrinčeva v res težki, najslabše karakterizovani in psihološko najmanj vtrjeni ulogi Anini — z umetniško ublaženo igro in z mirnim glasom. Gđ. Ogrinčeva bila je tudi jako lepa Ana. — Prijazen vtis nam je napravil

merno tudi Celje, da se ustanovi ondi tak jezikovni kurz. Ker se tukaj znanje jezika pri sodnijskih obravnavah in vsled javnega občevarja popolnoma in podpira boljše kakor pri drugih sodiščih. Ker je razen tega pri okrožnem sodišču v Celju potrebno vedno večje število mladih sodnijskih uradnikov, je bilo tudi v interesu onih, ki se hočejo v slovenskem jeziku nadalje izobraziti, da se je omogočil v Celju jezikovni kurz. Ustanovitev je odredilo justično ministrstvo v maju t. l. ter hkratu ukazalo, da se kurz začne s 1. oktobrom t. l. ter se vzdržuje po istih načelih kakor drugi kurzi. Da se je ta ukaz mogel izvršiti, je predsedstvo graškega višjega sodišča odredilo v juniju in juliju t. l. potrebne predpriprave in v juliju šestoro avskultantov, ki so izjavili, da so pripravljeni posecati slovenski kurz, prideli ok. sodišču v Celju. Kurz se je začel o pravem času. Število sedanjih celjskemu ok. sodišču pridelenih avskultantov z vstetimi onimi, ki so prišli tja radi kurza, je danes 15 in presega torej običajno število ondotnih avskultantov (10 do 13) le za malo. Iz teh podatkov sledi, da ustanovitev jezikovnega kurza v Celju in pridelitev avskultantov, ki se hočejo v Celju učiti jezika, ni v prav nobeni zvezi z dogodki političnega življenja in zlasti ne z bodočimi volitvami za državni zbor, zlasti še zagadatelj, ker sta se ustanovitev kurza in pridelitev avskultantov sklenila že tedaj, ko o potrebi novih volitev niti govora še ni bilo! — Tako „Information“. Dopisnik smatra Slovence za sila najvne in lahkovrne ljudi!

Bosensko-hercegovaški franjevci.

Bosenskim in hercegovaškim franjevcem se je napovedala vojna. Ali jih morda preganjajo ondotni liberalci, ondotni pravoslavni ali mohamedanski prebivalci? Ne, sovražniki franjevcev so duhovniki, na čelu jim škof Stadler. Ta duhovščina je nabrala proti franjevcem celo kopo tožb, katere nazivljajo franjevci „nizkotne klevete in laži“, ter poslala Vatikanu prošnjo, da bi se ti menihi poklicali iz dosedanjih župnij v samostane. Na deželo pa naj bi šli na vadni duhovniki. Ti vidimo torej le prav ostuden slučaj izpodtrivanja župnij lakomnih nonov, ki skušajo z najgoršimi sredstvi polastiti se nekaterih dobrih in prijaznih službic. Toda lakomnost ni edini vzrok grdega rovanja proti menihom. Franjevci so namreč odločno narodni in do vseh ver prav tolerantni duhovniki, ki puščajo vsakemu, Srbu ali Mohamedancu, svoje versko prepričanje, a sami nastopajo povsod kot ognjevit zagovorniki hrvatskega jezika in glagolice, staroslovenske službe božje. Taki duhovniki menihi seveda niso vseh svojim tovarišem latinizatorjem in absolutnim katolikom. Ti bojeviti strankarji ravnaajo s Srbi in Mohamedanci kot z brezverci ter jih skušajo pokatoličniti, če ne gre drugače, tudi siloma. Franjevci, pristni, morda dokaj preprosti, a pošteni, idealni rodoljubi, so bili že v dobi Turkov edini katoliški svečeniki v Bosni in Hercegovini. Takrat, ko se je tresel vsak kristijan za svojo glavo, ko so kristijani trpeli največja pre-

novi igralec g. Kovačič iz Zagreba. Pokazal se nam je pred vsem dobrega govorca, ki nas je nekoliko spominjal na odšlega Prejca. Če bi mu imeli kaj prigrvarjati, bilo bi to zaradi maske. Zdel se nam je v nji bolj podoben uradniku, kot podjetniku. V zunanost z mnogoterimi svojimi karakterističnimi momenti ta igralec, kakor se vidi, ne polaga dosti; a prav ta zunanost naj prinaša, posebno v začetku igre, v situaciji včasih več karakteristike, kot govor, zlasti v naši igri. Kar se tiče pojmovanja značaja Broševskega je bil naš igralec preveč intrigantskega obraza. Dobnik, ki tudi Broša opisuje, pravi. „... pogledajte, tak obraz, — uljuden odkrit — in vendar je lopov... izgleda tako golobje“. A Broš tudi lopov ni, kakor mu Dobnik pravi, ampak on je navaden vsakdanječ, ki čuti z glavo in ne s srcem. Da je Broševski intrigantstvo precej nedolžno, spoznamo, ko je vinski, in Koželj, ki je eden „človeških“ ljudi v igri, izrecno pravi, da Broševski ravnanje ni ravno lopovstvo, ampak „malo prehladno in preveč vsakdanje“. — G. Danilova, g. Danilo, g. Deyl in g. Housa so se odlikovali. Zadnji je bil prav dobro koncipiran učitelj; končni nastop je nekoliko zavlekel, kar je naredilo nevrjetnost še nevrjetnejšo. A.

ganjanja, ko je bilo treba žrtvovati se vsega za svoje versko prepričanje, — a to ni trpelo le 10 let, nego več stoletij — takrat so bili franjevci brez konkurentov. Danes, ko ni nobene nevarnosti več, pa jih Stadler in njegovi duhovni pošiljajo za samostansko zidovje! Tako se plačujejo med duhovščino zasluge za vero in domovino. Stadler pa hoče usiliti še laške tovariše, čemur pa se franjevci z vso silo upirajo. Ti laški menihi bi hoteli potem kot učenejši in modernejši popi pač gospodariti nad hrvatskimi tovariši, poleg tega pa bi igrali še ulogo denunciatorjev. Franjevci se branijo naklepov Stadlerja ter protestirajo v mostarskem „Osvitu“ proti klevetam svojih tovarišev ter dokazujejo, da imajo do svojih dosedanjih služeb med narodom stoletne pravice, katere so si pridobili v boju za vero in domovino; protestirajo pa tudi v Rimu. No, težko, da bi kaj opravili! Papež Lev XIII. je sprejel nedavno Stadlerja z uprav demonstrativno ljubeznivostjo!

Dogodki na Kitajskem.

Zastopniki evropskih in drugih vele-vlastij na Kitajskem niso zadovoljni z ediktom cesarja Kwangsu. Napovedane kazni se jim zde premajhne, tudi manjka nekaj glavnih krivcev boksarskega gibanja in prelivanja krvi (generala Tungfusiang in Yunglu ter mandarin Yuehsien). Razen tega da zahtevajo poslaniki večje kazni, in da se kaznujejo še nekateri drugi, zahtevajo tudi, da bodo njih zastopniki sami prisotni, ko se bodo izvrševale kazni. Le tako je dobiti jamstvo, da spoznajo boksarji in kitajski prvaki, da se z vele-vlastmi ni šaliti!

Dopisi.

Iz Novega mesta, 10. oktobra. V nedeljo, 7. oktobra so nam naše gospodične pod vodstvom gospe Šegulove priredile v „Narodnem domu“ krasno veselico. Praznovali smo Prešernov spomin. Ne vemo se spominjati, da bi bili prostori „Narodnega doma“ tako natlačeno polni kakor ono nedeljo. Predstavljale so se, po prologu, ki ga je pesnik Zupavčič poslal, in jedna gospodična iz odbora prav lepo jasno govorila, dve divnolepi živi sliki: Čiščenje Prešernovega genija in „Slovo“ iz Krsta pri Savici. Samo ti živi sliki sta bili vredni, da se je toliko ljudstva zbralo. Naš mladi slikar g. Vavpotič je uredil te slike. Nismo se mogli dosti nagledati teh prekrasnih prizorov. Tu se je lahko reklo, da ima to Novo mesto izborne moči. Te slike niso dale malo dela. Za par minut so naše gospodične delale 14 dni. Z veliko navdušenostjo so hodeli dame na delo, hoteč se, kakor mogoče lepo, pokloniti narodnemu geniju. Videle pa so tudi, s kako neumnostjo je g. Vavpotič hodil na delo. Pela sta se dva mešana zbora prav izvrstno. Na goslih nam je jeden naših umetnikov kazal, kako zna težave tehnike premagati in ljubo nas spraviti do prelepega užitka. Mojster Hladnik je Prešernu na ljubo se vsel k glasoviru in dva solista pevca sta nam podala lepe pesmi. Slednjič igrala se je še tudi mala igra. Velik program. In ko je bil dovršen, hitelo je vse k bifeju, kjer so nam naše dame prodajale izborne jedi in pijače, in to še za prav kristijanske cene. Nekaj več bi že smele računati. In potem se je plesalo. Lepa harmonična veselica. Tudi dosti otrok je bilo mej poslušalci, mej gledalci so bili tudi najstarejši možje. Grmška šola poslala je svoje čedne fante, gimnazija svoje. Malo je ostalo ljudi doma. „Prešeren budi“. Tako smo 100letnico Prešernovega rojstva v našem mestu praznovali dostojno. Prisostvovali so ljubi gosti iz Metlike, Kostanjevice, Trebnjega in druge okolice. Zahvaliti se imamo za to prelepo slavnost odboru omenjenih dam, v prvi vrsti pa g. Vavpotiču, kateri je storil največ dela. Naj bo vsem delavcem in vodstvu izrečena na tem mestu lepa zahvala. Za Prešernov spomin se je poslalo za naše razmere precejšniji dar, gmojni rezultat tega lepega večera.

Iz Logatca, 12. oktobra. Dne 11. t. m. je imelo društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega svoj običajni občni zbor, katerega se je vdeležilo 18 učiteljev in učiteljic iz celega okraja. Občnega zbora vdeležilo se je tudi več prijateljev učiteljstva, med njimi vrli idrijski župan gospod Lapajne. Kot posebnost imamo zabilježiti, da je bila navzoča tudi jedna koroška učiteljica kot redka zastopnica Slovenstva iz tužnega Korotana. G. predsednik Benedek

pozdravi navzoče v izbranih besedah, na kar poroča društveni tajnik o društvenem delovanju. Iz njegovega poročila posnamemo, da se društvo pač sme prištevati najbolj delavnim društvom kranjskih okrajnih učiteljskih društev. Podrobnosti iz tega poročila pač ne bomo navajali, ker to je dolžnost „Učiteljskega Tovarisa“, omenjamo le, da kulminuje delovanje tega društva pač v tem, da je izposlovalo pri okrajnem šolskem svetu odpravo tajne kvalifikacije. Seveda je poročal g. tajnik: „amen v tej zadevi še ni izrečen, vendar upajmo, da se tudi ta izreče, ker je sedanja večina deželnega šolskega sveta prav zelo naklonjena napredku učiteljstva“. Iz blagajnikovega poročila je bilo posneti, da društvo stoji na jako trdnih gmojnih nogah. Društvo je brzojavno tudi pozdravilo zborovalce na občnem zboru logaškega in gradiščanskega deželnega učiteljskega društva. V odbor so bili izvoljeni za tekočo funkcijo dobo gg.: J. Benedek, Planina, P. Repič, Unec, L. Punčuh, Goranji Logatec, J. Turk in Ivan Šega, Dolnji Logatec. Pred občnim zborom vršilo se je pa odkritje nagrobnega spomenika ranjcemu tovarišu Iv. Kerncu. Logaško učiteljsko društvo postavilo si je lepo nalogo, napravljati nagrobne spomnike umrlim udom, in to je, kakor je g. predsednik povdarjal, že sedmi spominek, katerega odkriva učiteljsko društvo v teku 13 let svojega obstanka. Da so pevci storili svojo dolžnost pri sv. maši — čujte klerikalci; saj je to društvo razupito kot najradikalnejše — ki se je darovala pred odkritjem nagrobnega spomenika, in na grobu, pač ni treba omenjati. K sklepu obžalujemo, da se tega pije-tetnega čina ni udeležil ne celi krajni šolski svet, ne županstvo Gorenjega Logatca, ne oficialni zastopnik c. kr. okrajnega šolskega sveta in nihče c. kr. uradnikov.

Iz Knežaka, 11. oktobra. Godovni dan in ob enem 70letnico Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. smo praznovali pri nas prav lepo. Dne 3. oktobra zvečer je bila po odredbi slav. županstva občna razsvetljava, nato se je začel na Gradišču mogočen kres ter se je nad vasjo zažigal različen umetni oženj. — Dne 4. oktobra je bila ob 8. uri sv. masa, katere se je udeležila vsa šolska mladina pod vodstvom učiteljstva, občinski zastop z g. županom, krajni šolski svet in ogromno število ljudstva. Javno veselico, ki smo jo nameravali prirediti na prostem s šolsko mladino, nam je — žal — preprečil dež. Zadovoljiti smo se morali s šolskimi prostori. Nadučitelj Česnik je imel primeren nagovor, otroci so zapeli „cesarsko“ in več drugih pesmi ter so bili naposled pogoščeni z mrazimi jedili in pijačo, kar so jim pripravili šolski dobrotniki. Mej vso slavnostjo so mogočno grmele strele, katere je prožil naš izkušeni, 77 let stari kanonir Čuk. Lepa slovesnost bo gotovo ostala v trajnem spominu šolski mladini in ostalemu ljudstvu. D. Č.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. oktobra.

— Dvorni svetnik Šuklje in liberalna stranka! Klerikalna stranka je v soboto v „Slovenca“ odkrila gospodu dvornemu svetniku svoje srce. Ko smo rezali in kosali zlato to srce, odkrila se je nam preteklost, nesrečna preteklost klerikalne device. Godilo se ji je kakor mladeniču nekje v Heineju: on jo je ljubil, ona pa ga ni ljubila! Če si sedaj predočujete dolgo podobo gosp. Šukljeja, ki ima tako malo pojma za romantiko, in še manj časa za nepotrebne ljubezni, lahko si izračunate, koliko je zaljubljena revica trpela. Godilo se ji je ravno nasprotno, kakor mladeniču pri Heineju: On je ni ljubil, ona pa ga je ljubila! In še kako! O tem nam pripoveduje sobotni „Slovenec“. Ali vsaki pregoreči ljubezni se rado pripeti, da je nekoliko zmedena, in tako je tudi ta „Slovenčeva“ ljubezen precej zmedena. Vsaj zaljubljeno pismo, ki se je v soboto, dne 13. (dii, avertite omen!) oktobra odposlalo na Šukljeja, kaže precej logičnih napak, da še celo pravopisnih napak, kojih bo klerikalna device prav težko opravičila. Čujmo! Šuklje je po današnjem mnenju „Slovenca“ velik državnik, bogato obdarjen s talenti, „ki je skušal slovensko politiko dvigniti na višji nivo“. Le žal, da se v „Slovenčevih“ že prej ni izvršil sedanji notranji prevrat, vsaj takrat, ko je bilo Šukljetu v resnici mogoče slovensko politiko dvigniti na višji nivo.

Ali takrat bil je ravno Šusteršič, — tiste dni je ta mož še ministre koval na Dunaju! —, ki je Šukljeja brez usmiljenja v stran potisnil, seve s pomočjo znanih ničel, katere se po celem Slovenskem šopirijo na čelu klerikalni stranki! Ali vzlic temu so sedaj liberalci krivi, če Šuklje ni mogel dvigniti slovenske politike na višji nivo! Šuklje bil je torej državnik, ali bil je tudi jedini državnik, kojega so se klerikalci bali. „Slovenec“ piše: „Kdor je imel priliko Šukljeja delovanje bližje opazovati, ve, da se je ravno še v zadnjem času na vso moč trudil, pridobiti liberalni stranki ugled in vpliv na Dunaju. Dosledno je med tem spodbujal ugled katoliško-narodne stranke. V njem smo videli svojega jedinega nevarnega nasprotnika mej nevarnimi slovenskimi poslanci“. Kako se časi hitro spreminjajo! Koliko je še tega, kar je dr. Šusteršič na javnem shodu v veselje kranjskega popstva slovenskim kmetom slikal dvornega svetnika kakor pravega nevedneža, slabotneža, kakor ničlo, ki nima v dunajskih ministrstvih prav nobenega vpliva! Kdo je sedaj lagal? Ali dr. Šusteršič na javnih shodih ali pa „Slovenec“ v svojem sobotnem uvodnem članku? Prej kot ne oba. Šusteršič je lagal, da Šuklje nima nikakega vpliva — dočim so se g. dohtarju ravno v istem trenutku pred tem vplivom tresle zakrpane katoliške hlačice! — „Slovenec“ pa laže, da občuduje Šukljeja državniško modrost, in da je takorekoč v njega in njo zaljubljen! Sedaj naj nastopi še samo znani mavričar in oštr Vencajz, pa naj javnosti zatrdi: tudi jaz ljubim g. dvornega svetnika, tudi jaz ga občudujem! Potem bi bila komedija še bolj popolna, nego je danes! Popolna sicer ni, ali toliko bolj je prozorna: Šuklje naj pri bodočih državno-zborskih volitvah „liberalcem“ malo ponagaja! Klerikalne podpore je pri tem gotov. In da ne nastanejo nikaki dvomi, moral je „Slovenec“ v vrtno lopo in flavto je moral pritiskati na svoja ustna, in sedaj piska kozlovi ta bog kakor zaljubljeni pastirček, da bi privabil ljubico k sebi v travo. Kolikor mi poznamo dvornega svetnika Šukljeja, ne bo ničesar dal za to piskanje. Prepričani pa smo tudi, da bo z zaničevanjem odklonil vabila stranke, ki mu ničesar družega dati ne more, nego k večjemu mesto — družega Vencajza, to je mesto dr. Šusteršičevega lakaja! Zatorej dosti o tem!

— Občinski svet ima v torek, 16. t. m., ob petih popoldne sejo. Na dnevnem redu so naznanila predsedstva in poročila o prošnji Marije Jarčeve za odprodajo neke parcele, o prizivu Jerneja Jeleniča na Stari poti v zadevi kanala, o porabi raznih dotacij za šole, o zvišanju letne nagrade realnemu hišniku, o prevzetji šolskega sluga St. Benčine v začasno mestno službo, o naročenju knjige „Geschichte des k. und k. Infanterie-Regiments Nr. 17“, o pobiranju ukovine od sosednjih občin, o pritožbi nekaterih ljubljanskih vrtnarjev proti mestnemu vrtnarju, o prošnji hišne posestnice Josipine Gnezdove za znižanje vodovodne pristojbine, o prenearedbi in o prizidku pri shrambi za premog v Klečah, o oddaji službe vodovodnega monterja, o pripisu, da bi mestna občina prevzela v oskrbo znamenje sv. Trojice, o rekurzu Ane Siegerisove v Gradcu zaradi ubožne podpore, o dopisu mestnega magistrata, da bi se izdalo spričevalo o dozidanju „Mestnega doma“ v svrhu davčne oprostivte, o dopisu županovom da bi se spremenil občinskega sveta sklep z dne 18. julija 1899 v tem smislu, da se mestnemu magistratu naroči, naj takoj stori potrebne korake za upeljavo razlastitvenega postopanja glede sveta, kar ga bode za Miklošičevo cesto potreba pridobiti od Otmarja Bambergarja in Josipine Piklove, o dopisu županovom, da se spremeni vsled nujnega predloga občinskega svetnika Jos. Prosenca v seji dne 2. oktobra t. l. sprejeti sklep glede monopolizovanja premogovih rudnikov, o dopisu mestne hranilnice ljubljanske zaradi izvolitve jednega člana v nje upravni odbor, o izvršenem 35. žrebanju srečak mestnega loterijskega posojila, o prošnji treh hišnih posestnikov, da bi se jim podaljšal rok za pričetek vračevanja 3%, posojila, o prošnji posestnika Ivana Ambroža za preložitve 3%, posojila na drugo posestvo, o prošnji društva „Narodni dom“ za odpis neke vsote za prejete rastline, o kolavdaciji topničarske vojašnice, o prispevku mestne ob

čine k zgradbi in uredbi ograje ob posestvu Margarete pl. Farkaševe na Privozu, o razdelitvi parcele 250/88 na Opekarski cesti, T. Seliškarjeve parcele na Sv. Petra predmestju in Janez Bedeničičevega posestva za Zelenim hribom za stavšča, o proračunu za napravo transformatorja in akumulatorske baterije za električno železnico, o načrtu električnih voz, kateri je doposlala tvrdka Siemens & Halske, o predlaganem načrtu tvrdke Siemens & Halske za postavljanje transformatorja in akumulatorske baterije, o načrtu, po katerem namerava tvrdka Siemens & Halske podkrepiti šentpeterski most za električno železnico; o določitvi cene za svet, kar ga je mestna občina odstopila hišnemu posestniku Ivanu Škerjancu na Poljanskem nasipu, o dopisu gospe Franje Ravniharjeve v zadevi plačila za svet, kateri je v Spitalskih ulicah dobila od mestne občine, o neki prošnji v zadevi oddaje električnega toka za motorske namene.

— **Državnozbornske volitve na Štajerskem.** Včeraj je bil v Ljutomeru shod zaupnih mož za kmetske občine in za V. kurijo, katerega je sklicalo ljutomersko politično in gospodarsko društvo, in na katerem so bili zastopani vsi stanovi. Zaupniki so se soglasno izrekli za zopetno kandidacijo g. dr. Lavoslava Gregorca v kmetskih občinah in za kandidacijo gosp. Dragotina Hribarja v peti kuriji.

— **Občni zbor političnega društva „Edinosti“ v Trstu** se je vršil včeraj ob ogromni udeležbi občinstva v Barkovljah. Poročila Spiničiča, Rybača in Kompareta so bila sprejeta z največjim navdušenjem. Kot kandidata za 5. kurijo sta bila proglašena dr. Rybač za Trst in dr. Laginja za Istro. Obsojalo se je najostreje razmere vladajoče na Primorskem, posebno pa postopanje vlade in sklenilo složno delovanje Slovencev in Hrvatov ob prihodnjih volitvah. Dr. Trinajstič je ožigosal pristransko zložene volitvene sekcije za Istro. Dr. Pretner je stavil jednoglasno sprejeto resolucijo glede imenovanja slovensko-hrvaških prisodnikov pri trgovinsko-pomorskem sodišču v Trstu.

— **Iz Trsta se nam piše:** Povejte onemu tržaškemu (!) nezletniku, da naj ne laže, ker to ni katoliško! On je od 1. t. m. v Ljubljani, kjer valjda nima posla — drugače ne bi koval pisem iz — Ljubljane. Kar smo izrazili v Ljubljani in v „Edinosti“, je resnica, druge „brejaje“ so nesramna laž na katoliški podlagi! Ali ste vi demonstriali ali ne, to nas ne briga, zagotovljeni bodite, da res nismo pogrešali sv. duhovcev, in da je bilo bolje — da jih ni bilo! Živila narodno-napredna stranka! Živila Ljubljana! **Izletnik.**

— **Zamorec se pere.** Delavec tobačne tovarne V. Bahar nam je poslal naslednji popravek: „Ni res, da porabljam svoj dopust za jako intenzivno politično agitacijo, res pa je, da porabljam čas dovoljenega mi dopusta za način zdravljenja, kakoršnega mi je nasvetoval gospod zdravnik. — Valentin Bahar“. — Morda misli V. Bahar zdaj res, da je s tem popravkom utajil svoje agitovanje. To napačno mnenje mu moramo vzeti. Ponavljamo, da porablja Bahar svoj dopust za neutrudno agitacijo za dr. Kreka, kar je sicer njegova državljanska pravica, in da je njegova bolezen le preteveza, da je dobil dopust.

— **Slovensko gledališče.** Jutri, v torek 16. t. m., se poje prvič v sezoni Maillartova opera „Puščavnikov zvonček“. Prvič nastopi v veliki glavni ulogi naš lirski tenor g. Stanislav Orzelski. Najvažnejše vloge pojo: gospa Polakova ubožno kmetico Roza Friquet, gospodična Nočmi Georgetto, ženo bogatega zasebnika Thibauta, gosp. Nollu bogatega Thibanta, gosp. Orzelski Thibautovega hlapca Sylvaina in gosp. Polašek ulogo dragonskega podčastnika Belamya. Dejanje se vrši v neki francoski pogorski vasi blizu Savojske meje 1. 1704.

— **Slovenska umetniška razstava** ostane odprta samo še kratko dobo. Odbor je sklenil, da zniža dijaštvu srednjih šol in vsem delavskim društvom poslej vstopnino tako, da plača dijak ali delavec le po 20 vinarjev. Slavno občinstvo pa opozarjamo iznova, da je večina umetnin na razstavi na prodaj. Ker se je prodalo doslej jedva 5 slik, je pač pričakovati, da se oglašijo kupci vsaj zadnje dni razstave! Pri prodaji posreduje društveni blagajnik, g. ravnatelj Fr. Gerbič.

— **Ivana Kobilca v listu „Na domačem ognjišču.“** Hrvatski ilustrirani list za ženske „Na domačem ognjišču“ je prinesel — kakor poročajo „Nar. Novine“ — portretno študijo gđ. Iv. Kobilce in Arndtov članek o tej slovenski slikarici.

— **Meščanska godba** je včeraj nastopila dvakrat. Zjutraj pred „Narodnim domom“ na trobila, zvečer pa v Sokolovi dvorani v I. koncertu kot orkester na lok. Obakrat je dosegla najlepši uspeh. O koncertu poročamo obširneje v jutrišnji številki. Zjutraj se je zbralo pri „Narodnem domu“ prav obilno občinstvo.

— **Bohinjska železnica.** Jutri, v torek, začno pri Podbrdu na Goriškem delati Bohinjsko železnico. Najprej narede most čez cesto, po katerem se bo odvažal material iz predora, ki se tudi prične takoj kopati.

— **Tržaška trgovska in obrtna zbornica** je v petek imela sejo, v kateri je imenovala prisodnike za trgovinsko in pomorsko sodišče v Trstu. Predsedništvo tega sodišča je zahtevalo, naj se predlagajo taki prisodniki, ki so zmožni tudi slovenskega in hrvatskega jezika, da se bode moglo ustrezati zahtevam strank in obravnavati tudi v slovenskem in hrvatskem jeziku. Trgovska zbornica pa tej zahtevi predsedništva trgovinske zbornice ni ugodila, nego po jako demonstrativnih govorih dveh članov, dra. Garavinija in Combija izvolila same take prisodnike, ki niso zmožni ne slovenskega ne hrvatskega jezika, a Combijih je še posebno opominjal, naj odločno ostanejo na stališču, da je samo laščina deželnonavadni jezik na Primorskem.

— **Pasje marke v Šiški.** Ko je letos v Sp. Šiški nastal konflikt, vsled katerega je odstopil prejšnji župan, je vladala v občini precejšnja zmešnjava. Tako se je zgodilo, da se je raznim strankam za l. 1900 izdalo pasje marke iz l. 1894. Seveda ni mislil nihče, kakšne posledice zamore to imeti. Pokazalo se je to v petek. Ta dan je namreč prišel konjač in polovil več psov, ki so imeli marke iz l. 1894. Vsled tega je seve nastal vihar — mislimo pa, da ne provzroči nove krize.

— **Nova pedagogiška pravila.** Iz Maribora se nam piše: Posledice Othmar Prazakove pedagogike: „Hie deutsche Liebe, hie deutsche Hiebe, gradaus und mitten durch“ se že kažejo. Zadnji podeljek je učenec tukajšnje mestne šole brez vsega vzroka grdo pretepel dva slovenska učenca — vadničarja, sina tukajšnjega uradnika.

— **Poštni stvari.** Dne 16. oktobra t. l. se bode uvedla na progi mej Rakekom in Starim trgom pri Rakeku (poleg na progi Rakek-Lož že obstoječe poštne vožnje) še jedna vsakdanja, dvouprežena poštna vožnja. Istočasno se opusti dosežna poštna vožnja med Rakekom in Cerknico.

— **Stavbna kronika.** Ljubljana je letos za dvajset novih poslopij bogatejša; dasi se jih je po potresnej katastrofi nad 200 zgradilo, zavzema pa letošnja sezona glede javnih poslopij prvo mesto: pod streho sta — justična palača in deželni dvorec! Potres je povzročil novo vladno poslopje, artilerijsko vojašnico, dokaj družih javnih in privatnih poslopij, ki krase mesto, a z letošnjo stavbno sezono sta v Ljubljani dokončano stavbno gibanje in nervoznost, tako da bo prihodnost podala nam že normalno stavbno delavnost. Letos dograjena poslopja se bodo čez zimo sušila a spomladi začela ometavati in snažiti. — Regulacija Rimske ceste je dovršena, v Prešernovih ulicah ista napreduje; kanalizacija Zloške ceste in Spitalskih ulic bo do prihodnjega meseca dokončana. Asfaltni tlak položil se bo pred Fr. Sossovo hišo na Resljevi cesti. Pri zgradbi Franc Josipovega mostu se zabijanje pilotov in nekatera druga potrebna dela nadaljujejo. Nekaj delavcev zidarjev je že odšlo iz Ljubljane. V Kopitarjevih ulicah je Škerjančeva hiša že osnažena, a za prebivanje ne še osušena, pri Mahrovi hiši se izvršuje še rekonstrukcijska dela.

— **Justična palača** je dograjena do strehe. To se je včeraj na licu zgradbe primerno praznovalo. Te slovesnosti se je udeležil deželnonasodni predsednik gosp. Levčičnik z mnogimi justičnimi uradniki in uslužbenci ter vodstvo stavbinske družbe s svojimi uslužbenci in delavci.

— **Ciparji na Barju.** Na „korarskih tilih“ zbira se letos cvet ljubljanske višje

ciparije, okolu njih pa šotorijo „Buri“ brez orožnih listov. Pozna jesen je tu! „Od straže hrvatske“ gor — že podijo cipe, na Barju pa jim poje cipnica in mole nasproti namazane lepenke, kamor se vsedajo na našem trgu toli priljubljene cipe. Letina bo za ciparje letos ugodna, in morda bo tista obilgatna draginja pri cipah letos vendar prizanašala kupcem, ki bodo kupovali gole cipe, in če jim bo jesti pa le — kosmate!

— **Nedeljska kronika.** Na Tržaški cesti so se včeraj zvečer sprli in stopli trije fantje. Vsi trije so bili prijeti in odpeljani v zapor. — V neki gostilni na sv. Jakoba trgu se je neki brivski pomočnik tako ne dostojno vedel, da so ga morali odstraniti iz gostilne. Zagovarjati se bode moral zaradi prestopka § 516 kaz. zak. — Na Dolenski cesti so trije mladi ponočnjaki razgrajali, prepevali in vriskali, dokler jih ni ustavil policaj. Jeden razgrajavec je bil prijeto, dva pa sta ušla. — V Židovskih ulicah sta se stopli mladi gospodiči, in jo je jeden, ki jo je baje zaslužil, dobil po glavi. — Na Rimski cesti je bil aretiran sedlar J. G. ker je kalil z upitjem nočni mir in se ni hotel pokoriti policaju.

— **Z golažem** se je skoraj zadavil v soboto zvečer v Blumauerjevi gostilni v Kolodvorskih ulicah kajzar Štefan Vesel iz Velike Slivnice. Ostal mu je kos mesa v grlu, da ga ni mogel ne naprej ne nazaj spraviti. Šel je v deželno bolnico, da so mu izvlekli iz grla kos mesa.

— **Razlit petrolej** so zažgali v soboto zvečer otroci na sv. Jakoba trgu. Petrolej je gorel z velikim plamenom in je privabil okoli 100 gledalcev na trg.

— **Surov fijakar.** V soboto popoldne je neki fijakar na stojšču na Dunajski cesti sunil nekega dijaka, ki se je zadel v njegov voz, s tako silo, da je padel in se poškodoval.

— **Premog sta kradli** na južnem kolodvoru dve ženski, kateri sta pa bili zasačeni, ko sta po Pokopaliških ulicah peljali premog domov v Vodmat.

— **Smolo je imel tat,** ko je včeraj zvečer ukradel v neki trnovski gostilni solnik in stajalo za žveplenke. Ko sta se na Dunajski cesti srečala s policajem, padlo mu je stajalo iz žepa, in policaj ga je ustavil in vprašal, kje je to dobil. Tat je hotel zbežati, a policaj ga je ujel in odpeljal v zapor.

— **Povozil je včeraj popoldne** na Marijinem trgu neki kolesar kmetskega fanta ki je stal na trgu.

— **Tatvina.** Mesarskemu pomočniku Ivanu Novljanu na sv. Petra cesti št. 66 je neznan tat ukradel črevlje. Tat mu je za to pustil stare črevlje in klobuk.

— **Ogenj.** V soboto zvečer je nastal na Poljanski cesti v hiši „Slovenskega pisateljskega društva“ ogenj. Gorela je šota, ki je bila v kuhinji pod dimnikom naložena in se je bila vnela, ko je dimnikar izžgal dimnik. Ogenj so gasilci takoj pogasili.

— **Corrigenda.** V sobotni notici „Oča Peterca“ naj se čita mesto „bivši sv. Krištofa mežnar“ sin bivšega sv. Krištofa mežnarja; v notici o kranjski stavbeni družbi pa stoji mesto modro višnjava barva rumeno-višnjevo.

* **Mesto zastrupljeno.** Blizu Milara je mestce, kjer se je nedavno prodajalo pokvarjeno meso. Zbolelo je veliko število meščanov. Žena nekega Jos. Catarcina je celo umrla. Zdravniki so imeli polno posla, da so rešili ljudi. Meso, ki je bilo pokvarjeno, se je prodajalo skrivaj po 20 santimov kg.

* **Zamorci v New-Orleansu.** 21. septembra ponoči so vdrli štirje zamorci v hišo nekega Hotfelterja ter mu odnesli 250 dolarjev. Gospa se je od strahu onesvestila. Zaprlji so 14 sumljivih zamorcev. Ponoči pa je prišla pred ječo tolpa belih, zahtevajočih, da se jim zamorci izroče. Ker jih je ječar zavrnil, so razbili vrata, vlomili v ječo ter štiri zamorce obsili na vrata, kjer so ostali še do drugega jutra.

Književnost

— **„Slavjanska Lira“,** mnogo obetajoč in lepo opremljeni list za tamburaške skladbe, ki ga je pričel izdajati gosp. H. Vogrič v Trstu, ki je pa začasno prenehal po 1. št., je zdaj zopet začel izhajati, in sta nam došli dve številki (2. in 3.) v jednako lični obliki, kakor je bila prva. Ker si je sedaj list pridobil toliko naročnikov, da se ni bati uspeha, (tako pravi izdajatelj v okrožnici) bode izhajal do konca leta skupno po dva

zvezka vsaki 25. dan meseca, ter dokončal, do 25. decembra cel letnik, 12 števil. Ker se je izdajatelj preselil v Tolmin, je uredništvo in upravnništvo sedaj tam, a ne več v Trstu, in naj se naročnina in pisma pošiljajo tja pod naslovom: Uprava „Slavjanske Lire“ Tolmin (Goriško). Drugi in tretji vezek obsegata (na str. 17—48) skladbe: Z naroda za narod, vienac slav. pjesma, skladao Josip Ganič; Serenada (Schubert) za tamburice složio Jos. Machač; Tisoč in en poljub, valček, uglašil H. Vogrič; Izvadak iz opere „V studni“ (v vodnjaku), potpourri, Jos. Machač. Prijatelji tamburanja najdejo torej v teh dveh novih zvezkih raznovrstno in bogato vsebino, ki jih bode gotovo zanimala ter jim moremo prav toplo priporočati specialno njihovim potrebam namenjeni list. Naročnina znaša za vse leto 15 kron, za pol leta 8 kron, kar je glede na zares krasno vnanjo obliko in lepo litografično izveden tisek zmerna cena.

Telefonska in brzajavna poročila.

Gorica 15. oktobra. Gabršček je bil danes pri sodni obravnavi docela oproščen. Dr. Triller je govoril briljantno in ožigosal navzočega dr. Gregorčiča. Občinstvo, katerega je bilo veliko, je pozdravilo razsodbo živahno.

Mozirje 15. oktobra. Na mnogobrojnem obiskanem volinem shodu v Mozirju se je z velikanskem navdušenjem volilcev enoglasno proglasil kandidat pete kurije Dragotin Hribar. Burnim odobravanjem sprejela se je kandidatura dr. Ivana Dečkota za mesta in trge. Volilci zahtevajo, da se dosedaj osebno jim neznani kandidat vitez Berks predstavi.

Dunaj 15. oktobra. V nemškoliberalnem taboru je kompromis, ki je bil sklenjen v tirolskem veleposestvu mej liberalci in mej klerikalci, obudil veliko nevoljo, to pa radi posledic, ki jih bo imel ta kompromis za tirolski deželni zbor. Za časa Taaffeja je bil sklenjen tak kompromis mej nemškimi klerikalci in Italijani, pozneje mej nemškimi liberalci in Italijani. Zdaj sta se našli cbe nemški stranki. Posledica tega kompromisa je, da izgube Italijani dva mandata za državni zbor, nemški klerikalci pa pridobe dva mandata. Grof Stürgkh pravi v svojem listu, da tirolski kompromis ne bo imel vpliva na postopanje nemškoliberalnih veleposestnikov v državnem zboru. Tirolski liberalni listi slikajo toliko črnejše posledice, ki jih bo imel ta kompromis za deželni zbor. Po tem kompromisu dobe namreč klerikalci pet veleposestniških mandatov in bodo imeli sami absolutno večino, tako da liberalci še deželnega zbora ne bodo mogli narediti nesklepčnega.

Dunaj 15. oktobra. Železniški minister Wittek se je odpeljal v Pešto pogajati se zastran bosanskih železnic.

Dunaj 15. oktobra. Londonska „Times“ je priobčila 12 kolon dolgo obtožbo na Kitajskem ubitega avstrijskega fregatnega kapitana Thomanne, katerega dolži, da je blazno postopal. „Fremdenblatt“, ki prijavlja to dolžitev, pravi, da sodba o njeni utemeljenosti še ni mogoča, da pa se bo stvar preiskala, in da dobi „Times“ na vsak način točen odgovor.

Pizen 15. oktobra. Volilni shod socialnih demokratov so češki narodni delavci razgnali.

Asch 15. oktobra. Tu se je vršil volilni shod delavcev, na katerem bi se bili socialni demokratje in nemški nacionalci skoraj začeli klati. Čuli so se že klici: „Nože ven“. Socialni demokratje so naposled nemške nacionalce pregnali in proklamirali zopet dr. Verkaufa kandidatom.

Petrograd 15. oktobra. Car je generalu Grodekovu za njegove junaške uspehe na mandžurskem bojišču podelil zlato z demanti okrašeno sabljo.

London 15. oktobra. Lihungčang je došel v Pekin in je obiskal evropske poslanike.

Washington 15. oktobra. Združene države so kakor Francija pritr-dile nasvetu, naj se eventualni prepri zaradi odškodnine, ki naj jo plača Kitajsko, predlože razsodišču v Hagu v razsodbo.

Kitajski nemiri doslej niso imeli za posledico podraženje cen čaja, kar javlja importna firma Messmer na razna vprašanja, ker so glavni pridelki letošnje trgatve že zapustili kitajska pristanišča. Messmer-jev čaj nove trgatve je kakor doslej na prodaj v znanih prodajalnicah. Zavoji za poskušnjo K 1.—, 1.25, 1.60 in K 2.—.

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v Škoči Luki se dobiva. (321-71)

ustna voda

z novim antiseptikom katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado Erian, katera ohrani sobe zmiraj zdrave in bele, ter zamori vsako gnjilobo. Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane 2 kroni, po pošti 2.05 kroni.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 12. Dr. pr. 1031.

Opera.

V torek, dné 16. oktobra 1900.

Prvikrat nastopi v glavni partiji tenorist gospod Stanislav Orzelski.

Prvikrat v sezoni:

Puščavnikov zvonček.

Komična opera v 3 dejanjih. Spisala Lockroy in Cormon. Uglasbil Aimé Maillart. Poslovenil E. Gangl. Kapelnik g. H. Benšek. Režiser g. J. Nolli.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7.30. uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sedeljuje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bode v petek, 19. oktobra t. l. Drugikrat opera „Puščavnikov zvonček“.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506.2 m. Srednji srčni tlak 756.0 mm.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Veterevi	Nebo	Padavina v 24 urah
13.	9. zvečer	735.0	11.6	sl. jug	pol. oblač.	0.0 mm.
14.	7. zjutraj	732.9	8.0	sr. zahod	del. jasno	0.0 mm.
14.	2. popol.	729.2	18.5	sr. zahod	dež	0.0 mm.
14.	9. zvečer	725.9	13.5	sl. zahod	dež	23.7 mm.
15.	7. zjutraj	726.1	12.7	sl. jug	oblačno	0.0 mm.
15.	2. popol.	730.8	6.8	sr. zahod	oblačno	0.0 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 11.4°, 13.3°, nor nale: 10.9°, 10.8°.

Dunajska borza

dné 15. oktobra 1900.

Skupni državni dolg v notah	96.95
Skupni državni dolg v srebru	96.60
Avstrijska zlatna renta	114.15
Avstrijska krona renta 4%	97.20
Ogrska zlatna renta 4%	113.85
Ogrska krona renta 4%	90.10
Avstro-ogrsko bančne delnice	1694.—
Kreditne delnice	643.—
London vista	241.80
Nemški drž. bankove za 100 mark	118.05
20 mark	23.61
20 frankov	19.26
Italijanski bankovci	90.50
G. kr. cekini	11.46

Mlad

trgovski pomočnik

izurjen v trgovini z mešanim blagom, išče službe v kaki manufakturni trgovini.

Ponudbe pod „št. 100 J.“ upravništvu „Slov. Naroda“. (2102-3)

Špecialna trgovina za kavo in čaj

Edmund Kavčič

Prešernove ulice, nasproti glavne pošte priporoča (2023-13)

dobro Santos kavo	po gl. 1.— kilo
fino mehičansko kavo	1.20 „
pristno Portorico in Goldjava	1.40 „
pristno arabsko Mocca	1.60 „
dobri Souchong-čaj	3 kr. deka
fino Pecco-mešanico	5 „

Najvišje odlikovanje 1900.

C. kr. srebrna državna svetinja.

Alaska-dijamanti.

Velečastim damam si usojam najudaneje naznaniti, da bode moj sin od 17. do 18. oktobra v Ljubljani v hotelu „Stadt Wien“ (pri Mallieu), ter bode tam razstavljeno imel bogato zbirko svojih izdelkov, katere naj si blagovolijo ogledati. Na željo bode isti zbirko predložil tudi v zasebnem stanovanju.

Alaska-dijamanti so v Pocky-Mountains se nahajajoči kristali, kateri se, brez vsake kemične pripomoči, samo po čisto umetniškem brušenju izdelani in so glede blaska in ognja ne razločijo od pristnih ter prekose vse dosedanje imitacije. Dobi vajo se v pristnem zlatu in srebru vdelani pri Ivanu Peterka, Dunaj I. Opernring št. 11. (2131-1)

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Hebr, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri in 21 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Dr. Friderika Lengiel-a

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrti njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemičnim putem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznatne luske od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kožave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rdečico, zajedce in druge neznatnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gl. 1.50. (37-19)

Dr. Friderika Lengiel-a

BENZOE-MILO

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr. Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Pošta naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Umetniška razstava v „Mestnem domu“

vsak dan od 9. dopoldne do 4. popoldne.

Alojzij Hanc

industrijalec

Milka Hanc rojena Majaron

poročena.

(2126)

Ljubljana

dné 15. oktobra 1900.

Horovnica

Mlad trgovski pomočnik

(manufakturnist), več slovenskega, nemškega in hrvatskega jezika v govoru in pisavi ter italijanskega nekoliko v govoru, želi nastopiti v Ljubljani službo kot komptoarist. Isti ima tudi veselje do potovanja.

Ponudbe naj se pošiljajo pod A. B. 1000 upravništvu „Slov. Naroda“. (2100-4)

Vsled smrti svojega šefa iščem kot

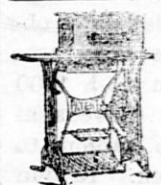
notarski sollicitator

in

koncipijent

nove primerne službe.

(2092-2) Jos. Goričan v Šoštanj.

Šivalne stroje

priznana najboljšega izdelka za rodbine in obrtnike priporoča

IVAN JAK

zaloga šivalnih strojev

Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

Ako se zahteva, pošljem cenike brezplačno in poštne prosto. (2075-2)

Št. 11652.

Razpis

službe hišnega duhovnika v deželni prisilni delavnici v Ljubljani.

Provizorno se oddaje služba hišnega duhovnika v deželni prisilni delavnici v Ljubljani s plačo 1.600 K poleg prostega stanovanja, kurjave in osvetljave proti obojestranski poluletni odpovedi.

Prositelji za to mesto naj vložijo svoje prošnje

do 15. novembra 1900.

pri deželnem odboru kranjskem.

Razn. stanovske sposobnosti je dokazati tudi znanje slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, ter je glede zdravstvenega stanja predložiti zdravniško spričevalo.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani

dné 12. oktobra 1900.

Naznanilo.

Vsled sklepa upniškega odbora razprodajalo se bode od danes naprej vse v konkurzno maso

Josipa Višnar-ja

v Ljubljani, Stari trg št. 4

spadajoče manufakturno blago

pod tovarniško ceno.

Na izbiro po najnižji ceni so: angleški in brnski ševijoti, kamgarni, Jägerndorfsko blago, razno blago za ženska oblačila, kretoni, barhent, razno platno, blago za pohišno in posteljno opravo, srjace za gospe, ovratniki in kravate, kakor tudi cela zaloga vsakovrstnih ženskih modrcev (štefanijski facon).

Posebno pa se opozarja čast. odjemalce na lepo in tekočo zalogo sukna.

(2060-2)

Oskrbništvo konkurzne mase.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulantnejših pogojih. (1877-27)

Posejila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzni izgubi.

Procese k vsem zrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.

Eskompt menjic najkulantneje. Borzna naročila.